

RĪGAS DOME
PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU KONSULTATĪVĀS
PADOMES

Rātslaukumā1, Rīgā, LV- 1539

sēdes **PROTOKOLS**

Rīgā

2022.gada 02.jūnijs

Nr.2/2022.

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk –

Padome) sēdes norises laiks: 02.06.2022., sāk plkst. 11.00

Sēdes norises vieta: Microsoft Teams platforma

Sēdi vada: V.Kleinbergs, Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs, Padomes priekšsēdētājs

Protokolē: Z.Čevere, Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas pilngadīgām personām galvenā speciāliste - eksperte

Sēdē piedalās: dalībnieku sarakstu skatīt protokola pielikumā (1.pielikums)

Sēdes darba kārtība:

N. p. k.	Laiks	Tēmas
	10.30 - 11.00	Padomes locekļu pieslēgšanās interneta tīmekļa vietnē, Microsoft Teams režīmā.
1.	11.05 – 11.25	Par iepriekšējās Padomes sēdes vienošanās izpildi. <u>Zino:</u> Padomes priekšsēdētājs Viesturs Kleinbergs (par biedrības “Sadzirdi.lv” aktualitātēm un tikšanos ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu (turpmāk - IKSD). <u>Zino:</u> Rīgas domes Labklājības departamenta (turpmāk - Labklājības departaments) Sociālās pārvaldes Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas Sociālo pakalpojumu sektora pilngadīgām personām galvenā speciāliste – eksperte (turpmāk - Padomes sekretāra p.i.) Zenta Čevere (par nepieciešamo pašvaldības atbalstu tehnisko palīglīdzekļu apkopē). Labklājības Ministrijas 16.05.2022. atbildes vēstule “Par tehnisko palīglīdzekļu remontu un personu ar dzirdes traucējumiem nodrošināšanu ar tehniskajiem palīglīdzekļiem” (20.05.2022. Padomes locekļiem nosūtīta e-pastā (uzaicinājums uz Padomes sēdi, pielikums).
2.	11.25-11.40	Par nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomē (saņemts iesniegums). Pārstāvēs Sarma Freiberga, valdes priekšsēdētāja. <u>Zino:</u> nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" valdes priekšsēdētāja Sarma Freiberga (iepazīstina ar nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" misiju, vīziju, darbību, u.c.).
3.	11.40-12.05	Par Rīgas domes saistošo noteikumu “Par kārtību, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība piešķir lietošanā ritenkrēsla pacēlājus” projektu (informācija par noteikumu projekta virzību, u.c.), t.sk. informācija par pacēlāju uzstādīšanas un pieejamības nodrošināšanas pakalpojuma

		sniegšanu (saturs, saņēmēju skaits, apjoms, t.sk. finansējums, rindas, u.c.) Rīgas valstspilsētas pašvaldībā (turpmāk - Pašvaldība). Ziņo: Labklājības departamenta Administratīvās pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks Laura Kalniņa .
4.	12.05-12.35	Par Eiropas atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) pasākumu "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai" Pašvaldībā. Ziņo: Labklājības departamenta Projektu koordinācijas nodaļas vadītājs, direktora biroja vadītāja vietnieks Andris Izinkēvičs .
5.	12.35-13.00	Priekšlikumi nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.
6.		Dažādi jautājumi, t.sk.:
6.1.		Par Ministru kabineta 24.05.2022. noteikumiem Nr.315 "Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 18. maija noteikumos Nr. 316 "Noteikumi par asistenta, pavadona un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti"". Saite uz publikāciju: https://www.vestnesis.lv/op/2022/101.10 Ziņo: Rīgas Sociālā dienesta Asistenta pakalpojuma pašvaldībā administrēšanas nodaļas vadītāja Līga Salmiņa

Padomes locekļu pieslēgšanās tīmekļa vietnē

Padomes locekļi reģistrējas dalībai Padomes sēdē.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) informē, ka, atbilstoši reģistrācijas rezultātiem Microsoft Teams platformā, sēdē kopumā piedalās **39** dalībnieki, t.sk. **26** (no 41) Padomes locekļi vai deleģēti pārstāvji (1.pielikums, 2.pielikums), kas ir mazāk kā divas trešdaļas (63%) no apstiprinātā Padomes locekļu skaita. Kaut arī nav kvorums (divas trešdaļas), tiek lemts novadīt sēdi atbilstoši izsludinātajai darba kārtībai.

V.Kleinbergs sēdes turpinājumā informē par Padomes sēdes darba kārtības jautājumiem un to izskatīšanas kārtību. Cita starpā norāda, ka jāizskata jautājums par Padomes sastāva paplašināšanu - no nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!", valdes priekšsēdētāja Sarma Freiberga, ir saņemts iesniegums par uzņemšanu Padomes sastāvā.

1. Par iepriekšējās Padomes sēdes vienošanās izpildi

(V.Kleinbergs, R.Mežavilka, Z.Čevere, I.Šatkovska, M.Kuzņecova, B.Bicēna, I.Balodis)

1. V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) informē, ka iepriekšējā (10.02.2022.) Padomes sēdē tika aktualizēts jautājums, par aktualitātēm un vājdzirdīgu personu iekļaušanos sabiedrībā, t.sk. par vājdzirdīgu bērnu izglītību Rīgā, kas iekļauts Padomes 02.06.2021. sēdes darba kārtībā (1.jautājums), sniedzot informāciju par jautājuma izpildi un risinājumiem.

V.Kleinbergs paskaidro, ka tika organizēta tikšanās ar IKSD speciālistiem, kuras laikā pārrunāta virkne jautājumu par vājdzirdīgu bērnu izglītību Rīgā (tekstā arī iekļaujotā izglītība) un turpmākajiem soļiem. Lūdz R.Mežavilku tikšanos komentēt detalizētāk.

R.Mežavilka (Rīgas domes deputāte) informē, ka tikšanās piedalījās Latvijas Vājdzirdīgo atbalsta asociācija „Sadzirdi.lv” (turpmāk - Asociācija „Sadzirdi.lv”), kuru pārstāvēja valdes priekšsēdētājs Olafs Slūtiņš. Tikšanās reizē tika uzklauti bērnu vecāku argumenti, problēmas un redzējums kā lietām būtu jābūt sakārtotām skolās attiecībā pret bērnu, kuriem ir dzirdes

traucējumi, bet kuri tomēr var mācīties parastajā skolā, kā arī uz klausīti IKSD speciālistu viedokļi.

Secinājumi, ka:

- parastajās skolās pietrūkst izpratnes ko nozīmē būt bērnam ar dzirdes aparātu – kādam jābūt specifiskam atbalstam, kāda nepieciešama īpaša pieeja mācību vielas apguves procesā, kas bērnam sagādā grūtības, pietrūkst piemērots un atbilstoši sagatavots pedagoģiskais personāls (ar atbilstošu izglītību un prasmēm);
- bērna vecākiem pietrūkst informācijas (nav izstrādāts algoritms), kur vērsties pēc atbalsta, kā runāt ar skolu, u.c. Normāli būtu, ja, reizē ar diagnozes noteikšanu bērnam, vecākam tiktu sniegta informācija (iedota ceļa karte), kad un kur griezties, lai saņemtu nepieciešamo atbalstu.

R.Mežavilka informē, ka Asociācija „Sadzirdi.lv” plāno organizēt seminārus, mācību lekcijas izglītības iestāžu pārstāvjiem, kurās tiks stāstīts un skaidrots, kas ir bērns ar vājdzirdību un ar ko jāreķinās skolotājam, kas strādā ar vājdzirdīgu bērnu, u.c.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) atzīmē, ka tēma ir aktuāla, būs jāiegulda liels darbs, lai Pašvaldībā iekļaujošo izglītību pilnveidotu, t.sk. atbalsta pasākumi pašvaldībā varētu tikt īstenoti efektīvāk. Norāda, ka tikšanās laikā ar IKSD vienojās, ka tiks organizēta atsevišķa tikšanās par tēmu, kā organizēt darbu, lai iekļaujošā izglītība kļūst pieejamāka visiem atbilstoši individuālajai vajadzībai.

2. Z.Čevere (Padomes sekretāra p.i.) informē, ka iepriekšējā (10.02.2022.) Padomes sēdē tika aktualizētais arī jautājums par nepieciešamo Pašvaldības atbalstu tehnisko palīgīdzekļu (turpmāk - TPL) apkopē, kas iekļauts Padomes 02.06.2021. sēdes darba kārtībā (1.jautājums) sniedzot informāciju par jautājuma izpildi un risinājumiem.

Z.Čevere paskaidro, ka Labklājības departaments:

- apkopoja Rīgas personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju viedokļus par personu ar invaliditāti problemātiku TPL ekspluatācijā;
- 21.03.2022. nosūtīja vēstuli (Nr. DL-22-114-nd) Labklājības ministrijai, kurā lūdza Labklājības ministriju iesaistīties jautājumā risināšanā par personu ar līdzmaksājumu iegādāto TPL un dzirdes aparātu remontu.

16.05.2022. Padome saņēma atbildes vēstuli (Nr.RD-22-3522-sd) no Labklājības ministrijas, kurā Labklājības ministrija skaidro par TPL remontu un personu ar dzirdes traucējumiem nodrošināšanu ar TPL norādot, ka TPL nodrošināšanas kārtībā paredzēts¹, ka persona TPL var saņemt:

- par valsts budžeta līdzekļiem TPL VSIA “Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”” (turpmāk – NRC “Vaivari”) Tehnisko palīgīdzekļu centrā. NRC “Vaivari” izsniedz TPL personām slēdzot līgumu ar personu par TPL ekspluatācijas noteikumiem un uzņemas arī pēcgarantijas remontu patapinājumā (atkārtotai aprītei) izsniegtajiem TPL. Īpašumā izsniegtajiem TPL pēcgarantijas remonts netiek nodrošināts;
- izmantojot līdzmaksājuma mehānismu, kas nozīmē, ka NRC “Vaivari” Tehnisko palīgīdzekļu centrs kompensē personas izdevumus par TPL normatīvajos aktos noteiktā apjomā un kārtībā², bet persona pati izvēlas un iegādājas TPL. Šajā gadījumā TPL ir personu īpašums, tā pēcgarantijas remontu NRC “Vaivari” Tehnisko palīgīdzekļu centrs nenodrošina. Slēdzot savstarpēju līgumu personai pašai jāvienojas ar piegādātāju par TPL lietošanas, remonta, apkopes un pēcgarantijas remonta nosacījumiem.

Labklājības ministrijas skaidro, ka šobrīd citu piegādātāju pēcgarantijas remontu NRC “Vaivari” Tehnisko palīgīdzekļu centrs nevar uzņemt un nav paredzēts paplašināt TPL

¹ Ministru kabineta 21.12.2021. noteikumi Nr.878 “Tehnisko palīgīdzekļu noteikumi”.

² Ministru kabineta 21.12.2021. noteikumu Nr.878 “Tehnisko palīgīdzekļu noteikumi, IV nodaļa.

remonta pakalpojumus NRC "Vaivari" Tehnisko palīglīdzekļu centrā vai organizēt TPL remontu citās vietās. Labklājības ministrijas šobrīd nav plānojusi mainīt TPL pēcgarantijas remontu nosacījumus.

Jautājumā par dzirdes aparātu remontu, Labklājības ministrijas norāda, ka kārtību, kādā par valsts budžeta līdzekļiem piešķir TPL, nosaka Ministru kabineta 20.04.2021. noteikumi Nr.250 "Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīglīdzekļus – tiftelnetiku un surdotehniku". Tā kā valsts budžeta finansējums ir ierobežots, bet pieprasījums pēc dzirdes aprātiem ir liels, veidojas rindas to saņemšanai (uz 01.01.2022. rindā pēc dzirdes aparātiem gaida 2 569 personas). Jautājums par personu nodrošināšanu ar dzirdes aprātiem un to remonta izmaksām tika vērtēts Saeimas Sociālo un darba lietu komisijā un nepieciešamo papildu finansējumu 2023.gadā un turpmāk ik gadu 1 milj. euro Labklājības ministrijas iekļaus 2023.gada budžeta prioritāro pasākumu sarakstā.

I.Šatkovska (Nodibinājums „Fonds „Jūnijs””, valdes priekšsēdētāja) norāda, ka problēma ar TPL apkopi un remontu pastāv jau daudzu gadu garumā, daudzi TPL neietilpst valsts apmaksāto TPL sarakstā, bet personai ar invaliditāti ir ļoti nepieciešami. Lūdz Pašvaldības finansiālu atbalstu personai gadījumos, ja izdevumi par TPL remontu ir lieli, piemēram riteņkrēslam nepieciešama akumulatora maiņa vai citas dārgās rezerves daļas, u.c.

M.Kuzņecova (Biedrība „Vigor”) norāda, ka jautājums par palīdzību palīglīdzekļu apkopē nav atrisināts un Labklājības ministrija vēstulē nav runa par atbalstu. Tādēļ tiek lūgta pašvaldības palīdzība.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) paskaidro, ka Labklājības ministrija vēstulē informē, ka iespēju robežās iesaistīsies TPL jautājuma sakārtošanā valsts līmenī.

B.Bicēna (Latvijas Vājdzirdīgo atbalsta asociācijas „Sadzirdi.lv” pārstāve) norāda, ka trūkst informācijas (maz un slikta) par tehnisko palīglīdzekļu specifiku, piemēram, ar kādām baterijām darbojas dzirdes aparāti, kā uzstādīt dzirdes palīglīdzekļus, u.c. Nepieciešami skaidrojošie bukleti.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) paskaidro, ka Rīgā ar 2022.gadu ir izveidota vienota informācijas sistēma, t.i. ir izveidota Rīgas domes Komunikācijas pārvalde, kas atbild par to, lai informācija par sociālajiem jautājumiem, t.sk. vides pieejamību un TPL, būtu aizvien pieejamāka. Cerībā, ka situācija ar informācijas apmaiņu uzlabosies.

I.Balodis (Nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons”” valdes priekšsēdētājs) norāda, ka valsts līmenī nav sakārtota norēķinu sistēma par TPL apkopi un remontu, Rīgā praktiski nav pieejami pakalpojuma sniedzēji, kuri var veikt TPL remontu. Kā piemēru min, kad Ukrainas civiliedzīvotājam, lai nomainītu riteņkrēsla mazo ritenīti, bija jādodas uz Ukrainu, jo NRC "Vaivari" Tehnisko palīglīdzekļu centrs atteica veikt remontu. Risinājumam iesaka NVO sadarbībā ar Pašvaldību veidot sociālos uzņēmumus, piemēram, riteņkrēslu un sadzīves tehnikas apkopes un labošanas uzņēmums, kuros varētu strādāt personas ar invaliditāti. Lietuvā šādi sociālie uzņēmumi veiksmīgi darbojas.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) atbalsta ideju par sociālo uzņēmumu veidošanu TPL apkopei un remontam. Atzīmē, ka Pašvaldības atbalsta programma sociālajiem uzņēmumiem ir jāatjauno (beigusies 2019.gadā) un saka, ka aktualizēs jautājumu Rīgas domē, lai atbalsta programma sociālajiem uzņēmumiem sāktu strādāt vismaz nākamajā gadā.

3. Z.Čevere (Padomes sekretāra p.i.) informē, ka citiem 10.02.2022. Padomes sēdē pieņemtajiem lēmumiem bija informatīvs raksturs.

Padome nolemj: informāciju pieņemt zināšanai.

2. Par nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvajā padomē

(S.Freiberga, V.Kleinbergs, I.Kenne)

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) informē, ka no nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" saņemts iesniegums par uzņemšanu Padomes sastāvā. Nodibinājumu "Fonds Nāc līdzās!" pārstāvēs Sarma Freiberga, valdes priekšsēdētāja.

S.Freiberga (nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" valdes priekšsēdētāja) iepazīstina Padomes locekļus ar nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" mērķi, mērķu sasniegšanas instrumentiem un darbību. Informē, ka nodibinājums "Fonds Nāc līdzās!" 26 gadus kopj bērnu, jauniešu un pieaugušo cilvēku ar īpašām vajadzībām³ talantu attīstību. Nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" pamatākmenis ir integratīvais mākslas festivāls Nāc līdzās!, kura fināls ir lielkoncerts VEF Kultūras pilī. Akcentē, ka nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" lepnums ir Nāc līdzās! koris (kopš 2013.gada, piedalās personas ar visu veidu funkcionālajiem traucējumiem, t.sk. personas riteņkrēslā), kura mērķis ir dziedāt Dziesmu svētkos (vairākkārt ņemta dalība). Šobrīd kora diriģenta Imanta Toča vadībā ir tapusi jauna koncertprogramma un koris ir atkal ceļā uz Dziesmu svētkiem. Nodibinājums "Fonds Nāc līdzās!" nodrošina mērķa grupas personu iekļaušanu arī citās kultūras radošajās aktivitātēs, pasākumos un nodarbībās (piemēram, dažādas meistarklases (dziedāšana, muzicēšana, zīmēšana, fizioterapija), radošās darbnīcas, komunikācijas iespēju veicināšana, pašvērtējuma celšana (lekcijas, praktiskas nodarbības jauniešiem), lekcijas bērnu vecākiem, konferences par iekļaujošas sabiedrības veicināšanas jautājumiem, koncerti pansionātos un citur, izstādes, labdarības akcijas, u.c.). Paskaidro, ka procesā jaunas radošas iesaistes - Ukuleļu ansamblis un Perkusiju grupa (3.pielikums).

S.Freiberga aktualizē sekojošus jautājumus un lūdz atbalstu:

1. Norāda, ka personām ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem, kuri apmeklē nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" amatiermākslas kora mēģinājumus, netiek piešķirts valsts finansēts asistenta pakalpojums kora mēģinājumu apmeklēšanai, jo minēto nodarbību apmeklēšana neatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem nosacījumiem⁴, kas dod tiesības personai saņemt asistenta pakalpojumu. Atzīmē, ka kora mēģinājumi (nodarbības) ir obligāta aktivitāte, lai kora dalībnieks varētu piedalīties Dziesmu svētkos, un ne ar ko neatšķiras no personas parasporta treniņiem, lai persona varētu piedalīties paraolimpiskajās spēlēs. Lūdz atbalstu jautājuma risināšanā, iesniedzot priekšlikumus Labklājības Ministrijā grozījumiem normatīvajā aktā par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti, lai nodarbošanās ar amatiermākslu, kas iekļauta Dziesmu svētku kustībā, būtu pielīdzināma nosacījumiem tāpat kā nodarbošanās ar paraolimpisko sportu.
2. Norāda, ka ņemot vērā kora specifiku (dalībnieki ir personas ar dažādiem funkcionālajiem traucējumiem) netiek piešķirts Pašvaldības līdzfinansējums kora diriģenta atalgojumam, lai sagatavotos Dziesmu svētkiem vai festivālam Nāc līdzās!, u.c. Atzīmēm ka nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" amatiermākslas koris, pie finansējuma atbalsta piešķiršanas izvērtēšanas, tiek pielīdzināts tradicionālajiem amatieru mākslas koriem.

I.Kenne (Biedrības "Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem" valdes locekle) atbalsta nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomes sastāvā.

³ Personas ar visu veidu funkcionālajiem traucējumiem bez vecuma ierobežojuma.

⁴ 18.05.2021. Ministru kabineta noteikumi Nr.316 "Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti".

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) atbalsta nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomes sastāvā. Atzīmē, ka nodibinājums "Fonds Nāc līdzās!" jau ilgstoši līdzdarbojas vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā un ilgtermiņa stratēģijas izstrādē, kas skar personas ar invaliditāti – veiksmīgi veicina bērnu un jauniešu ar īpašām vajadzībām integrāciju sabiedrībā, veido mūsu sabiedrības sapratni, pozitīvu attieksmi pret bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām. Izsaka pateicību S.Freibergai par ieguldīto darbu. V.Kleinbergs akcentē un apliecina gatavību iesaistīties jautājuma aktualizēšanā par Pašvaldības finansiālu atbalstu nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" pasākumiem.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) norāda, ka Padomes locekļiem atsevišķos gadījumos ir tehniskas grūtības veikt ierakstus Microsoft Teams sarunu sadaļā. Līdz ar to balsojot par nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomes sastāvā, Padomes loceklim sarunu sadaļā obligāti jāveic balsojuma ieraksts, ja ir "pret" un "atturas". Pārējie Padomes locekļi tiks uzskatīti, ka nobalsoja "par", neskatoties uz to, ka nav veikts ieraksts sarunu sadaļā.

Notiek balsojums par nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomes sastāvā.

Balsošanas rezultāts:

par – **25**

pret – **0**

atturas – **1**

Padome nolemj:

1. Atbalstīt nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomes sastāvā un virzīt jautājumu Rīgas domes lēmuma pieņemšanai par nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" uzņemšanu Padomes sastāvā.
2. Tikšanos ar IKSD, par Pašvaldības finansiālu atbalstu nodibinājumam "Fonds Nāc līdzās!" pasākumu nodrošināšanu, organizēt atsevišķi.
3. Atbalstīt nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" priekšlikumu, lai nodarbošanās ar amatiermākslu, kas iekļauta Dziesmu svētku kustībā, būtu pielīdzināma nosacījumiem tāpat kā nodarbošanās ar paraolimpisko sportu. Labklājības departamentam sadarbībā ar Rīgas Sociālo dienestu iesaistīties jautājuma risināšanā, t.i. virzīt priekšlikumu Labklājības Ministrijai grozījumiem normatīvajā aktā par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti. Nākamajā Padomes sēdē informēt Padomes locekļus par rezultātu.

3. Par Rīgas domes saistošo noteikumu "Par kārtību, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība piešķir lietošanā ritenkrēsla pacēlājus" projektu

(L.Kalniņa, I.Šatkovska, V.Kleinbergs, I.Kenne)

L.Kalniņa (Labklājības departamenta Administratīvās pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks) informē Padomes locekļus par situāciju pacēlāju uzstādīšanas un pieejamības nodrošināšanas pakalpojuma sniegšanu Pašvaldībā, t.i.:

- pacēlāji lietošanā tiek izsniegti no 2003.gada;
- šobrīd aprītē ir 201 pacēlājs;
- maksimālais pašvaldības līdzfinansējums personai ir 5 950 EUR;
- gada budžets 174 842 EUR, no kura 109 842 EUR remontam un apkopei;
- rindā reģistrētas 97 personas;
- gadā vidēji rindā iestājas 25 personas;
- gadā vidēji tiek izsniegti 13 pacēlāji.

Norāda, ka ir identificēti vairāki jautājumi/problēmas, kas būtu jāsakārto, t.i.:

- ir personas, kuras saņēmušas pacēlāju, bet faktiski to nelieto;
- ir personas, kurām katru dienu nepieciešams izkļūt no dzīves vietas, bet pacēlājs jāgaida rindā;
- laiks, no lēmuma par pacēlāja piešķiršanu līdz pacēlāja saņemšanai ir ļoti garš;
- kāpņu telpā ir pacēlājs, taču piešķirts citai personai;
- rindā ir personas, kuru patiesais nolūks nav saņemt pacēlāju.

Informē, ka rezultātā izstrādāti jauni Rīgas domes saistošie noteikumi “Par kārtību, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība piešķir lietošanā ritenkrēsla pacēlājus”, projekts, kas:

- elektroniski saskaņoti Padomē;
- izskatīti Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejā 01.06.2022.

Atzīmē, ka kopumā esošā pacēlāju piešķiršanas kārtība un saņemšanas nosacījumi netiek mainīti, taču risinājumam paredzēti vairāki jauninājumi un uzlabojumi, t.i.:

- paredzēta ārpus kārtas pacēlāju saņemšana četrām mērķa grupām, t.i.:
 - bērni;
 - personas, kuras apgūst izglītību, strādā vai veic brīvprātīgo darbu;
 - personas, kuras regulāri apmeklē ārstniecības iestādi dzīvības uzturēšanai;
 - personas, kuru dzīvesvietā ir stacionārais pacēlājs, kas ir bijis piešķirts lietošanā citai personai.
- īsāks un efektīvāks pacēlāja saņemšanas process, t.i.:
 - pēc iesnieguma saņemšanas personu dzīvesvietā vienlaicīgi apmeklē gan ergoterapeits, gan RD Labklājības departamenta speciālists;
 - saņemot lēmumu personai ir informācija arī par iespējamo pacēlāja veidu un iespējamo līdzmaksājumu;
 - nav jāiesniedz dokumenti, kas pieejami valsts vai pašvaldības reģistros;
 - īres līgumam jābūt reģistrētam zemesgrāmatā (ja dzīvoklis ir īrēts);
 - mājokļa īpašnieka vai pārvaldnieka rakstiska piekrišana pacēlāja uzstādīšana jāsniedz tikai, ja tiks uzstādīts stacionārais pacēlājs.
- noteikti gadījumi, kad personu izslēdz no rindas, t.i.:
 - persona tiek ievietota ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā;
 - personas veselības stāvokļa dēļ pacēlājs vairs nav nepieciešams;
 - ir mainījusies personas deklarētā dzīvesvieta vai mājokļa adrese;
 - ja persona Labklājības departamenta norādītajā termiņā neiesniedz saskaņojumus;
 - ja persona trīs reizes ir atlikusi pacēlāja saņemšanu.

(4.pielikums)

I.Šatkovska (Nodibinājums „Fonds „Jūnijs””, valdes priekšsēdētāja) norāda, ka cilvēkam ar invaliditāti būs sarežģījumi dzīvokļu izīrēšanā, ja jāuzstāda pacēlājs, jo īpašuma īpašnieki ne vienmēr piekritīs reģistrēt īres līgumu zemesgrāmatā.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) uzskata par atbalstāmu īres līguma reģistrēšanu zemesgrāmatā un paskaidro, ja Pašvaldības finanšu līdzekļi tiek ieguldīti privātpašumā, Pašvaldībai ir jābūt pārliecībai un garantijai, ka pacēlāja uzstādīšana ir sakārtota likumiski no visām pusēm (arī no dzīvokļa īpašnieka puses), t.sk. pacēlāja saņēmējam tā ir patstāvīgā dzīvesvieta (vismaz 5 gadus) un dzīvokļa īpašnieks tam piekrīt.

I.Kenne (Biedrības ”Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem” valdes locekle) norāda, ka ir būves, kurās tehniski nevar uzstādīt pacēlāju. Aicina risināt jautājumu personai prioritāri piešķirot sociālo vai servisa dzīvokli. Papildus atzīmē, ka cilvēkiem ar invaliditāti nepieciešams atbalsts no sociālā dienesta puses, lai nokārtotu dzīvokļa maiņu.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) paskaidro, ja persona dzīvo pašvaldības dzīvoklī, jautājumu var risināt ar dzīvokļa maiņu uz citu vietu vai stāvu, kur ir iespēja uzstādīt pacelāju vai tas nav nepieciešams. Tāda iespēja Pašvaldībā ir. Var meklēt arī citus risinājumus.

Padome nolemj: saskaņot Rīgas domes saistošo noteikumu “Par kārtību, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība piešķir lietošanā ritenkrēsla pacelājus” projektu.

4. Par Eiropas atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) pasākumu "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai" Rīgas valstspilsētas pašvaldībā

(A.Izinkēvičs, I.Šatkovska, I.Kenne, S.Freiberga, I.Balodis, I.Brante, J.Klotiņš, V.Kleinbergs,)

A.Izinkēvičs (Labklājības departamenta Projektu koordinācijas nodaļas vadītājs, direktora biroja vadītāja vietnieks) informē, ka 2022. - 2024 gadā plānots īstenot Eiropas atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) pasākumu "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai" (turpmāk – ANM atbalsts), sniedzot atbalstu 259 personām Latvijā, t.sk. 78 personām Pašvaldībā.

ANM atbalsta ietvaros kopējais attiecināmais Atveseļošanas fonda finansējums ir 3 400 000 EUR, viena mājokļa vides pielāgošanai maksimālais attiecināmais finansējums plānots 13 127 EUR apmērā. Atzīmē, ka finansējumu būs iespēja pārdalīt starp saņēmējiem (ja vienam paliek pāri, bet citam pietrūkst), kā arī klienti, nepieciešamības gadījumā, varēs piedalīties ar līdzfinansējumu.

Mērķis: veicināt nodarbinātību cilvēkiem ar invaliditāti.

Mērķa grupa (ANM atbalstam drīkst pieteikties) personas ar invaliditāti, kurām ir kustību traucējumi:

- bērni no 15–17 (ieskaitot) gadu vecumam;
- pilngadīgās personās ar I un II invaliditātes grupu darbības vecumā (no 18 gadiem līdz valstī noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai).

ANM atbalsta ietvaros ir paredzēta individuālo mājokļu vides pieejamības nodrošināšana, t.sk.:

- dzīvojamās telpas pielāgošana (viena mājokļa);
- koplietojamo telpu pielāgošana;
- pacelāja un uzbrauktuves ierīkošana, t.sk. ;
- automatizētu durvju ierīkošana;
- kā arī citi pielāgojumi.

Lai pieteiktos ANM atbalstam, personai ir jāiesniedz iesniegums Pašvaldības noteiktajā kontaktpunktā, piemēram, sociālajā dienestā. Pašvaldības kontaktpunktu saraksts būs pieejams Labklājības ministrijas tīmekļa vietnē.

Atzīmē, ka mērķa grupas atlase un pieteikumu izvērtēšanu plānots uzsākt 2022. gada III ceturksnī, t.i. pēc Ministru kabineta noteikumu apstiprināšanas (plānots apstiprināt Ministru kabinetā 2022. gada II ceturksnī).

Ieguvumi uzlabojot individuālo mājokļu vides pieejamību:

- sekmēs personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti;
- sekmēs personu iespēju dzīvot neatkarīgi un pilnvērtīgi (t.sk. iespēju piekļūt veselības, izglītības un sociālajiem pakalpojumiem);
- veicinās personu iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū.

A.Izinkēvičs papildus informē, ka plānots arī Atveseļošanas fonda pasākums 63 valsts un pašvaldību ēku vides pieejamības nodrošināšanai visā Latvijā.

Norāda, ka paredzēts uzlabot vides pieejamību ēkās, kurās tiek sniegti labklājības nozares valsts pakalpojumi vai pašvaldību sociālie pakalpojumi.

Atzīmē, ka atbalsts ir paredzēts tām iestādēm, kurās vides pieejamība atbilstoši 2020.gadā veiktajam pašnovērtējumam ir nepietiekama un kuras ir saņēmušas Labklājības ministrijas uzaicinājumu piedalīties pasākuma īstenošanā.

Paskaidro, ka atbalstu saņems sociālie dienesti, dienas aprūpes centri, nakts patversmes, atbalsta centri, grupu dzīvokļi, servisa dzīvokļi, pansijas – iestādes, kuras sniedz pakalpojumus sociālās atstumtības riskam pakļautajām grupām, tostarp cilvēkiem ar invaliditāti.

Aicina nevalstiskās organizācijas informēt mērķa grupas personas par ANM atbalstu un mudināt rakstiski pieteikties dalībai ANM atbalsta pasākumā.

Norāda, ka par ANM atbalsta pasākuma īstenošanu tiks veidota darba grupa, kurā būs iekļauti arī nevalstisko organizāciju pārstāvji. Ja ir interese par pārstāvju iesaisti, aicina sazināties ar A.Izinkēviču, e-pasts: andris.izinkevics@riga.lv

(5.pielikums)

I.Šatkovska (Nodibinājums „Fonds „Jūnijs””, valdes priekšsēdētāja) norāda, ka pielāgojot pilsētas vidi un sabiedriskās telpas, t.sk. uzstādot pacelājus, ir jāņem vērā maksimālais riteņkrēsla izmērs, celtspēja, t.sk. ka tiek izmantoti arī invalīdu elektroskūteri, kas ir vēl lielāki un sver vēl vairāk. Atzīmē, ka personas ar invaliditāti no saviem ienākumiem nav spējīgi veikt līdzmaksājumus. Kopumā atbalsta Pašvaldības dalību ANM atbalsta projektā.

I.Kenne (Biedrības ”Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem” valdes locekle) norāda, ka summa 13 127 EUR apmērā ir nepietiekama - būs grūti iekļauties, lai individuālo mājokļu vides pielāgošanu nodrošinātu atbilstoši personas vajadzībām. Kopumā atbalsta Pašvaldības dalību ANM atbalsta projektā.

S.Freiberga (nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" valdes priekšsēdētāja) norāda, ka nodibinājuma "Fonds Nāc līdzās!" vajadzībām Rīgas domes piešķirtajās telpās (bijušās skolas ēkā), Čaka iela 139, joprojām nav veikta vides pielāgošana, t.sk. lifts uz otro stāvu, kas ir ļoti aktuāli. Ar vajadzību vairākkārt ir vērsusies gan Pašvaldības iestādēs (pēc diviem gadiem beidzot tiek ierīkota uzbrauktuve pie ēkas), gan Labklājības ministrijā. Diemžēl sarakstā, lai uzlabotu vides pieejamību ēkā, nav iekļauti.

I.Balodis (Nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeironi”” valdes priekšsēdētājs) norāda, ka summa 13 127 EUR apmērā ir nepietiekama, lai individuālo mājokļu vides pielāgošanu nodrošinātu atbilstoši personas vajadzībām. Kopumā atbalsta Pašvaldības dalību ANM atbalsta projektā.

I.Brante (Rīgas domes deputāte – Nacionālā apvienība “Visu Latvijai”- “Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” un Latvijas Reģionu apvienība) saka milzīgu paldies katrai iestādei un katrai organizācijai, katram tās darbiniekam un brīvprātīgajam, kas dara, dara un vēlreiz dara mūsu sabiedrību, valsti un pasauli labāku.

J.Klotiņš (Rīgas domes deputāts – Nacionālā apvienība “Visu Latvijai”- “Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” un Latvijas Reģionu apvienība) atzinīgi novērtēja nevalstisko organizāciju ieguldīto darbu palīdzot personām ar invaliditāti. Pauda viedokli norādot, ka vides pieejamība Rīgā ir ļoti aktuāls jautājums, sevišķi vecajās ēkās, iespēju robežās arī turpmāk jautājums tiks risināts. Jaunajos projektos koplietošanas telpās un pie ieejas telpā vide ir pielāgota.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) norāda, ka viena no lielākajām problēmām Rīgā ir pacelāju un vides pieejamības nodrošināšana, kas ir sākuma stadijā un pamazām risinās.

Jautājumu patstāvīgi aktualizē Pašvaldībā. Ir vienošanās ar Pašvaldības izpilddirektoru, par to, ka jaunajā izveidojamā kapitālsabiedrībā SIA "Rīgas nami" viens no jaunajiem sociālajiem mērķiem stratēģijā būs vides pieejamības nodrošināšana gan Rīgas pilsētas iestādēm, gan sociālo pakalpojuma sniedzējiem.

Attiecībā uz ANM atbalsta projektu atzīmē, ka projekts tiks īstenots valsts mērogā, kas arī Pašvaldībai būs kā papildus resurss, lai uzlabotu situāciju ar vides pieejamību Rīgā. V.Kleinbergs atbalsta Pašvaldības dalību ANM atbalsta projektā. Norāda, ka tuvākajā laikā plānota tikšanās ar Labklājības ministriju, lai vienotos par organizatoriskiem un citiem jautājumiem, kas vēl ir jāprecizē.

Paskaidro, ka par vides pielāgošanu ēkā, Čaka iela 139, S.Freibergai atbildēs ārpus ANM atbalsta projekta ietvariem.

Padome nolemj: informāciju pieņemt zināšanai.

5. Priekšlikumi nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.

(V.Kleinbergs)

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) atgādina Padomes locekļiem, ka priekšlikumi Padomes darba kārtībai jāiesniedz rakstiski Rīgas domes Labklājības departamentā (Baznīcas ielā 19/23, Rīgā, LV- 1010) vai iesūtot elektroniski dl@riga.lv, kā arī ierosina nākamo Padomes sēdi organizēt 2022.gada septembrī.

Padome nolemj:

1. Nākamo Padomes sēdi organizēt **2022.augusta beigās vai septembrī;**
2. Priekšlikumus nākamās Padomes darba kārtībai iesniegt rakstiski Rīgas domes Labklājības departamentā (Baznīcas ielā 19/23, Rīgā, LV-1010), iesūtot tos elektroniski dl@riga.lv **līdz 01.08.2022.**

6. Dažādi jautājumi

(L.Salmaņa, I.Kenne, I.Šatkovska, V.Kleinbergs)

L.Salmaņa (Rīgas Sociālā dienesta Asistenta pakalpojuma pašvaldībā administrēšanas nodaļas vadītāja) informē par Ministru kabineta 24.05.2022. noteikumos Nr.315 "Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 18. maija noteikumos Nr. 316 "Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti"" (turpmāk - grozījumi) iekļautajām izmaiņām valsts finansēta asistenta pakalpojuma (turpmāk – asistenta pakalpojums) sniegšanā.

Informē, ka ir izmaiņas pakalpojuma piešķiršanā nepilngadīgām personām ar invaliditāti, t.i.:

- asistenta pakalpojumu var piešķirt 100 h mēnesī līdzšinējo 80 h vietā, ja asistenta pakalpojums bērnam tiek pieprasīts, lai ne retāk kā reizi nedēļā saņemtu ārsta nozīmētas medicīniskās procedūras vai rehabilitācijas pakalpojumus (obligāti jāpievieno pamatojošs dokuments: ģimenes ārsta vai ārstējošā ārsta nosūtījums attiecīgā ārstniecības pakalpojuma saņemšanai, līgums par ārstniecības vai rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu, izziņa no rehabilitācijas vai ārstniecības pakalpojuma sniedzēja).

Informē, ka ir izmaiņas pakalpojuma piešķiršanā pilngadīgām personām (noteikta I.invaliditātes grupa, invaliditātes cēlonis ir slimība no bērnības un VDEAVK izsniedzis atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību), lai apmeklētu:

- dienas aprūpes centru – palielina par 10 h vai 20 h mēnesī (attiecīgi 50 h vai 100 h līdzšinējo 40 h vai 80 h vietā);
- ārstu, institūciju un sociālo pakalpojumu saņemšana - palielina par 15 h vai 30 h mēnesī (attiecīgi 30 h vai 60 h līdzšinējo 15 h vai 30 h vietā).

Informē, ka ir izmaiņas pakalpojuma piešķiršanā asistenta pakalpojumam izglītības iestādē, t.i.:

- attiecināms tikai uz pilngadīgām personām ar invaliditāti, kuras turpina mācības vispārējās pamata, vidējās, arodizglītības vai profesionālās izglītības iestādēs (izņemot speciālās izglītības iestādes);
- sociālais dienests novērtē asistenta pakalpojumam nepieciešamību, pēc pieprasījuma sniedz ziņas izglītības iestādei par veikto vērtējumu.

Norāda, ka ir arī citas izmaiņas:

- papildināti transporta kompensācijas nosacījumi ar iespēju saņemt apmaksu par transporta izdevumiem nokļūšanai uz regulārām, ne retāk kā reizi nedēļā, ārsta nozīmētām ārstniecības vai rehabilitācijas procedūrām (ar apliecinājumiem);
- anketā mainīta punktu piešķiršanas skala, pēc kuras tiek noteikts atbalsta intensitātes koeficients, precīzāk novērtējot klienta faktisko situāciju gadījumos, kad asistenta atbalsts nepieciešams mazākā apjomā.

Atzīmē, ka svarīgi atcerēties!:

- lai palielinātu asistenta pakalpojuma apjomu nepieciešams klienta vai klienta likumiskā pārstāvja iesniegums;
- sociālais dienests pēc iesnieguma saņemšanas mēneša laikā pieņem lēmumu par asistenta pakalpojuma piešķiršanu no jauna noteiktajā apjomā;
- mainīt piešķirtā asistenta pakalpojuma apjomu var tikai par pilnu kalendāro mēnesi;
- izmaiņu gadījumā jāveic grozījumi noslēgtajā līgumā vai jānoslēdz jauns līgums.

(6.pielikums)

I.Kenne (Biedrības "Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem" valdes locekle) norāda, ka pie šī brīža cenām atbalsts no Pašvaldības puses ir par mazu transporta izdevumu segšanai, ja invalīds pārvietojas ar privāto transportu.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) norāda, ka jautājums par transporta pakalpojumu samaksas kārtību personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu, ir jāskata atsevišķi nākamajās Padomes sēdēs, ja Padomē tiks iesūtīti konkrēti priekšlikumi minētā jautājuma izskatīšanai.

I.Šatkovska (Nodibinājums „Fonds „Jūnijs””, valdes priekšsēdētāja) norāda, ka cilvēkiem, kuri maina dzīvesvietu, ne vienmēr pēctecībā un savlaicīgi tiek nodrošināta piešķirtā aprūpes mājās pakalpojuma saņemšana. Ir gadījumi, kad cilvēki bez aprūpes mājās ir palikuši vairākas dienas. Lūdz risināt jautājumu. Papildus norāda, ka nepieciešams Pašvaldības atbalsts sociālajiem uzņēmējiem.

V.Kleinbergs (Padomes priekšsēdētājs) piekrīt, ka jautājums par aprūpes mājās pakalpojuma pēctecību un savlaicīgu saņemšanu ir svarīgs un ir jārisina. Papildus norāda, ka Rīgas Sociālajā dienestā sociālā darba speciālistiem ir daudz brīvas vakances, t.i. nepietiek darbinieku, līdz ar to esošajiem darbiniekiem ir pārslodze. Uz darbinieku darba apjomu savu ietekmi atstājusi arī

sociālā atbalsta sniegšana Ukrainas civiliedzīvotājiem. Atzīmē, ka Padomes locekļus nepieciešams iepazīstināt ar situāciju par darbinieku noslogojumu Rīgas Sociālajā dienestā.

Padome nolemj:

1. Jautājumu par asistenta pakalpojumu iekļaut nākamajā Padomes sēdē. Izanalizēt kādu ietekmi uz asistenta pakalpojuma saņemšanu ir atstājušas grozījumos iekļautās izmaiņas asistenta pakalpojuma sniegšanā.
2. Jautājumu par situāciju ar darbinieku noslogojumu Rīgas Sociālajā dienestā iekļaut nākamajā Padomes sēdē.
3. Jautājumu par aprūpes mājās pakalpojuma saņemšanas kārtību, t.sk. pēctecību un savlaicīgu saņemšanu, ja cilvēks maina dzīvesvietu, iekļaut nākamajās Padomes sēdē.

Sēdi slēdz: plkst. 13.20

Pielikumā:

1. Padomes sēdes dalībnieku saraksts, Microsoft Teams platformas sadaļas “Dalībnieki” izdruka, uz 1 lp.
2. Microsoft Teams platformas sadaļas “Tērzētava” izdruka, uz 4 lp.
3. S.Freibergas prezentācija_02.06.2022., uz 10 lp./slaidi.
4. L.Kalniņas prezentācija_02.06.2022., uz 8 lp./slaidi.
5. A.Izinkēviča ANM atbalsta prezentācija_02.06.2022., uz 10 lp./slaidi.
6. L.Salmiņas prezentācija_02.06.2022., uz 8 lp./slaidi.

Padomes protokolists:

Z.Čevere

Padomes priekšsēdētāja:

V.Kleinbergs

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU